

MANIFEST NA RZECZ ZIELONEJ, SPRAWIEDLIWEJ I DEMOKRATYCZNEJ GOSPODARKI EUROPEJSKIEJ

KLIKNIJ
TUTAJ, ABY
PODPISAĆ

Marzec 2022

Jesteśmy organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, ośrodkami analitycznymi i związkami zawodowymi wspieranymi przez naukowców z całej Unii Europejskiej.

Zebraliśmy się, by wezwać do fundamentalnej reformy zasad fiskalnych UE.

Celem polityki gospodarczej w całej Europie nie może być zwykła redukcja zadłużenia. Gospodarka musi służyć zmniejszaniu nierówności społeczno-ekonomicznych, międzypokoleniowych i wynikających z płci, realizacji praw socjalnych oraz ochronie klimatu i środowiska. Ramy fiskalne UE powinny w pełni wspierać sprawiedliwe przemiany i systemową transformację naszych gospodarek i społeczeństw, aby utrzymać globalne ocieplenie poniżej 1,5°C.

Traktat z Maastricht, podpisany w 1992 roku, oraz zmiany legislacyjne wprowadzone w następstwie globalnego kryzysu finansowego, stworzyły ściśle limity fiskalne, które ograniczają dług publiczny i deficyt państw członkowskich. Chociaż koordynacja polityki fiskalnej jest konieczna w unii walutowej, **zasady te, w obliczu nowych wyzwań stojących przed Europą, nie spełniają już swojej roli.**

Po pierwsze, nakładają one trwałe ograniczenia na wydatki publiczne, co powoduje spadek zatrudnienia i inwestycji. W wielu krajach stopy bezrobocia, zwłaszcza wśród młodzieży, są nadal na niedopuszczalnym poziomie.

Po drugie, nie są one w stanie zapewnić nam możliwości dostosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków w ramach sprawiedliwej transformacji. Roczna luka w zakresie inwestycji ekologicznych została niedawno oszacowana przez Komisję Europejską na 520 mld euro. Aby wypełnić tę lukę, potrzebne będą znaczne środki publiczne. Narzucenie arbitralnych limitów fiskalnych sprawia, że cel ten jest nieosiągalny.

Powrót do zasad fiskalnych UE - zawieszonych w czasie kryzysu Covid-19 - przełożyłby się na poważne cięcia wydatków publicznych w większości państw członkowskich UE.

Nowe oszczędności zagroziłyby odbudowie po społeczno-gospodarczych skutkach pandemii wirusa Covid-19 i zniweczyłyby postępy poczynione dzięki działaniom podjętym na rzecz odbudowy i odporności. Pogłębiłyby to nierówności społeczne i podważyły zaufanie obywateli do UE. Ponadto spowodowałyby, że wiele osób i rządów nie miałoby wystarczających środków na zaangażowanie się w zieloną i sprawiedliwą transformację, co wpłynęłoby na spójność i konwergencję między państwami członkowskimi.

- **Dlatego wzywamy do głębokiej reformy zasad zarządzania gospodarczego UE, aby mieć pewność, że zreformowane zasady fiskalne będą spójne z uzgodnionymi celami społecznymi, klimatycznymi i środowiskowymi UE. Najważniejsza jest jakość wydatków: pieniądze obywateli muszą być dobrze wydawane i służyć demokratycznie zdefiniowanemu celom.**
- **Wzywamy do społeczno-gospodarczej transformacji naszego modelu gospodarczego, zmiany paradygmatu, podkreślenia potrzeby znacznego zwiększenia inwestycji publicznych oraz silnego wymiaru społecznego zarządzania gospodarką, wspieranego przez Europejski Pilar Praw Socjalnych.**
- **Wzywamy także do nowego, zrównoważonego podejścia do kwestii zdolności obsługi zadłużenia państw członkowskich. Reformy muszą uwzględniać uwarunkowania krajowe, potrzebę unikania autodestrukcyjnych oszczędności, konwergencję gospodarek europejskich oraz narastania zagrożeń fiskalnych.**

Ryzyko fiskalne związane z klimatem - tzn. wpływ, jaki na budżety publiczne będzie miało niedoinwestowanie w łagodzenie skutków zmian klimatycznych i przystosowanie się do nich - musi być częścią analiz zdolności obsługi zadłużenia w poszczególnych krajach.

Środki regulacyjne i administracyjne, podatki oraz dodatkowe finansowanie również mają do odegrania rolę w pobudzaniu i ukierunkowywaniu inwestycji prywatnych.

Co najważniejsze, rządy są odpowiedzialne za kierowanie działaniami na rzecz sprawiedliwej społecznie zielonej transformacji. Unia Europejska nie może sobie pozwolić na obranie innej drogi.

